

๓.๓ กลุ่มประชากรเป้าหมาย ได้แก่

๓.๓.๑ กลุ่มเยาวชน อายุไม่เกิน ๒๔ ปี ทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยเน้นในกลุ่มเสี่ยง

๓.๓.๒ กลุ่มผู้ที่เคยหรือยังเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ได้แก่ ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ประมาณ ๓๓,๐๐๐ คน ที่ผู้เคยเสพ/ผู้หลงผิดคำรายย่อย/ผู้ถูกคุมประพฤติ/ได้รับนิรโทษ ฯลฯ

๔. มาตรการในการดำเนินงาน

๔.๑ มาตรการทั่วไป

สำหรับพื้นที่ทั่วไปที่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้แล้ว ให้ยึดเป้าหมายตามกรอบทิศทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี ๒๕๕๐ เป็นหลัก โดยมีมาตรการและแนวทางการปฏิบัติ กำหนดเป็นมาตรการทั่วไป ต่อไปนี้

๔.๑.๑ มาตรการควบคุมตัวยาและผู้ค้ายาเสพติด (Supply) เน้นหนักในการทำลายโครงสร้างเครือข่ายการค้าที่ยังหลงเหลืออยู่ ตลอดจนผู้มีอิทธิพลที่อยู่เบื้องหลังขบวนการค้ายาเสพติด โดยสืบสวน สอบสวน จับกุม ขยายผล ผู้ค้ายาเสพติด บุคลากรมาตรการทางทรัพย์สิน ควบคุมการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ค้ารายย่อยในชุมชน ดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียนของประชาชนอย่างจริงจัง ดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างต่อเนื่องและเด็ดขาด โดยหน่วยปราบปรามยาเสพติดทุกหน่วย จัดทำแผนยุทธการปราบปรามกลุ่มการค้ายาเสพติดทั้งในระดับพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายแต่ละประเภท จัดให้มีกลไกการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพทั้งทางด้านการข่าว การประสานงานตามกระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้ ให้ทุกหน่วยปฏิบัติภายใต้กรอบของกฎหมายอย่างเคร่งครัด

๔.๑.๒ มาตรการแก้ไขปัญหามันผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด (Demand) จากข้อมูลการดำเนินงานในปี ๒๕๔๙ พบว่าผู้เสพ/ผู้ติดยาที่หลงเหลืออยู่ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่เป็น ผู้เสพ/ผู้ติดยาเรื้อรัง (Hard core) ทั้งที่เคยเข้ารับการบำบัดรักษาแล้ว แต่กลับไปติดยา และพวกที่ติดมานานแต่ยังไม่ยอมเข้ารับการบำบัดรักษา ดังนั้นมาตรการที่ใช้ในการแก้ไขปัญหากลุ่มนี้ จึงต้องมุ่งเน้นที่การบำบัดในระบบบังคับบำบัดเป็นหลัก และจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องอย่างครบวงจร โดยจัดทีมค้นหาที่มีประสิทธิภาพ จัดทำระบบทะเบียนและนำเข้าสู่ข้อมูลตามแบบ บสต. ๑-๕ ให้ครบถ้วน ใช้เครื่องมือและวิธีการจำแนก/คัดกรองที่มีประสิทธิภาพ เพื่อแยกผู้เสพ/ติดยา ให้เข้าสู่ระบบอย่างเหมาะสม จัดให้มีสถานบำบัดแบบบังคับบำบัดให้เพียงพอ ด้วยการตั้งอาสสถาน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา หรือองค์กรภาคเอกชนเข้ามาร่วมดำเนินการ สร้างกลไกการติดตาม ช่วยเหลือ ดูแลหลังการบำบัดฟื้นฟูแล้ว ใช้พลังแผ่นดิน/อสม. หรือชุมชนเข้มแข็ง ให้ติดตามช่วยเหลือดูแลและให้คำปรึกษา เมื่อบุคคลเหล่านี้กลับสู่ชุมชน รวมทั้งช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูได้มีอาชีพ มีงานทำ มีรายได้ เพียงพอที่จะดำรงชีวิตในชุมชนได้อย่างปกติสุข

๔.๑.๓ มาตรการป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด (Potential Demand) โดยสร้างความตื่นตัวและการมีส่วนร่วมของประชาชนทั่วไปในการเฝ้าระวังดูแลปัญหายาเสพติด สร้างภูมิคุ้มกันต้านยาเสพติด ให้แก่ประชาชนทั่วไป กลุ่มเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษา ส่งเสริม/สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่ม พัฒนากิจกรรมสร้างสรรค์ จัดระเบียบสังคมเชิงบูรณาการ ด้วยการเสริมพื้นที่และปัจจัยบวก ควบคุมและจัดพื้นที่เสี่ยง

๔.๑.๔ มาตรการบริหารจัดการอย่างบูรณาการ เน้นการพัฒนาประสิทธิภาพของกลไก กระบวนการปฏิบัติและระบบงานอำนวยการในทุกระดับ ส่งเสริมให้ภาคประชาชน และท้องถิ่นเข้ามามีส่วน ร่วมในการดำเนินงาน โดยบูรณาการแผนงาน โครงการ และงบประมาณการดำเนินงาน ภายใต้หลักการ บริหาร ๔ ป. ได้แก่ โปร่งใส เป็นธรรม ประหยัด และมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง พัฒนากลไกติดตาม ประเมินผลจากภายนอก เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของคุณภาพการแก้ไขปัญหามากกว่าตัวเลขเชิงปริมาณ

ให้ทุกจังหวัด เสริมความเข้มแข็งให้กับกลไกเฝ้าระวังยาเสพติด โดยให้มีผู้แทนภาค ประชาชน เข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการเฝ้าระวังในพื้นที่ และจัดระบบรวบรวมข้อมูล จากหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข กรมคุมประพฤติ กรมราชทัณฑ์ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ฝ่าย ปกครอง ตำรวจ และภาคประชาชน เมื่อปรากฏข่าวสาร พื้นที่และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้ จังหวัด อำเภอ หรือหน่วยที่เกี่ยวข้อง เข้าดำเนินการตรวจสอบ พิสูจน์ทราบ และแก้ไขปัญหาตามความ เหมาะสมกับสภาพปัญหา เพื่อมิให้ปัญหาลุกลามและขยายตัว และเสริมสร้างหมู่บ้าน/ชุมชนให้มีความ เข้มแข็งอย่างยั่งยืน และพัฒนาไปสู่การเป็นหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

๔.๒ มาตรการเฉพาะ

มาตรการเฉพาะ เป็นมาตรการที่กำหนดขึ้น เพื่อมุ่งแก้ไขปัญหในพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ที่ยังมีสัดส่วนปัญหาอย่างชัดเจน ทั้งนี้ หากสามารถลดระดับปัญหาดังกล่าวได้มากเท่าใด ก็จะส่งผลต่อ สถานการณ์ปัญหาเสพติดในภาพรวมของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึง ต้องให้ความสำคัญและมุ่งแก้ไขปัญหาด้านคุณภาพในพื้นที่เฉพาะเหล่านี้ โดยมีมาตรการสำคัญ ดังนี้

๔.๒.๑ มาตรการดำเนินการต่อกลุ่มพื้นที่นำเข้าหลักของยาเสพติดตามแนวชายแดน จำนวน ๑๙ อำเภอ ๘ จังหวัด ดำเนินการสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่เป้าหมายที่กำหนดเพื่อลดการนำเข้า ยาเสพติดให้มากที่สุด และมีมาตรการสำคัญ ดังนี้

๔.๒.๑.๑ จัดทำแผนยุทธการสกัดกั้นครอบคลุมพื้นที่เป้าหมาย ทั้งด่านถาวร จุดผ่อนปรน ช่องทาง หมู่บ้าน พื้นที่รอยต่อ และเส้นทางชายแดน ฯลฯ

๔.๒.๑.๒ จัดและเสริมกำลังปฏิบัติการ ทั้งพลเรือน ตำรวจ ทหาร และประชาชนให้ เพียงพอต่อการสกัดกั้น ทำการเฝ้าตรวจ ลาดตระเวน ตั้งจุดสกัด ปิดล้อมตรวจค้น ในพื้นที่เป้าหมาย อย่างต่อเนื่อง

๔.๒.๑.๓ เสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งทุกหมู่บ้านชายแดนในอำเภอเป้าหมายให้เป็นแนว สกัดกั้นของชุมชน

๔.๒.๑.๔ จัดกลไกบริหารจัดการสกัดกั้นตามแนวชายแดนเฉพาะพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๒.๑.๕ เสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ ทั้งระดับส่วนกลาง และท้องถิ่น ในการ ปฏิบัติการร่วมกันในด้านต่าง ๆ

ทั้งนี้ สำหรับการนำเข้าของยาเสพติดในพื้นที่อื่น ที่อาจมีสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหา ซึ่งต้องให้ ความสำคัญ ให้ใช้มาตรการที่กำหนดดังกล่าวตามความเหมาะสม

๔.๒.๒ มาตรการต่อกลุ่มพื้นที่ที่มีการลักลอบปลูกฝิ่นต่อเนื่อง ข้าซาก จำนวน ๑๒๘ หมู่บ้าน ๓๒ อำเภอ ๙ จังหวัด เนื่องจากในพื้นที่ปลูกฝิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน มักจะเป็นพื้นที่เดิม กลุ่มเป้าหมายเดิม ที่กระทำการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น มาตรการการแก้ไข จึงเน้นมาตรการทางกฎหมายควบคู่กับมาตรการพัฒนา เพื่อให้เป็นไปตามตามปฏิญญาร่วมว่าด้วยการปลอดยาเสพติดในอาเซียน ปี ค.ศ.๒๐๑๕ โดยให้มีการดำเนินการ ดังนี้

๔.๒.๒.๑ สำรวจ จัดทำฐานข้อมูลพื้นที่/บุคคล ที่เกี่ยวข้องกับการปลูกฝิ่นให้ครบถ้วน

๔.๒.๒.๒ ผนึกสร้างจิตสำนึก และความเข้าใจร่วมกัน เพื่อให้ละเลิกการปลูกฝิ่น

๔.๒.๒.๓ ใช้มาตรการพัฒนา และแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เข้าไปเสริมเพื่อแก้ไขปัญหา แก่กลุ่มบุคคลที่ต้องปลูกเพื่อยังชีพ

๔.๒.๒.๔ ใช้มาตรการสำรวจ ตัดฟัน และจับกุมกลุ่มบุคคลผู้ปลูกเพื่อการค้าอย่างเข้มงวด

๔.๒.๒.๕ จัดตั้งกลไกการดำเนินงานในทุกมาตรการในรูปของภาคีร่วม ทั้งภาครัฐ กองทัพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรภาคประชาชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และไม่ให้เกิดกระแสการต่อต้าน

๔.๒.๓ มาตรการต่อกลุ่มพื้นที่จังหวัดที่มีปัญหาการแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ พื้นที่ที่มี ปัญหารุนแรง ต่อเนื่อง ข้าซาก หรือเริ่มจะกลั้บมารุนแรงอีก ได้แก่ กรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล จังหวัด ชายแดนภาคใต้ พื้นที่ในเขตอำเภอเมืองและอำเภอสำคัญ ให้ความสำคัญควบคุมและลดความรุนแรงลงให้ได้ เนื่องจากทั้ง ๓ กลุ่มพื้นที่แพร่ระบาด มีสัดส่วนปัญหามากกว่า ๘๐% ของทั้งประเทศ การระดม ทูมเท สรรพกำลังเข้าแก้ไขปัญหาในพื้นที่เหล่านี้ จะส่งผลต่อการลดระดับปัญหายาเสพติดในระดับประเทศได้ การแก้ไขปัญหาในพื้นที่เหล่านี้ จำเป็นต้องมีมาตรการอย่างต่อเนื่อง และบูรณาการหลายหน่วยงาน จึงต้อง มีการจัดระบบอำนวยการร่วมในแต่ละพื้นที่ โดยใช้มาตรการ ดังนี้

๔.๒.๓.๑ ใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเข้มงวด โดยใช้มาตรการสืบสวน ปิดล้อม ตรวจค้น เพื่อจับกุม ผู้ค้ารายย่อย และขยายผลไปสู่การจับกุมและตรวจสอบทรัพย์สินนักค้ารายสำคัญ เพื่อให้ สามารถทำลายเครือข่ายการค้า และลดอิทธิพลนักค้าให้ได้ ตลอดจนควบคุม กดดัน รักษาพื้นที่ไม่ให้เกิด การค้าอีก

๔.๒.๓.๒ การค้นหา และนำผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาที่เหมาะสม และให้การช่วยเหลือ ดูแล หลังผ่านการบำบัดรักษา

๔.๒.๓.๓ ใช้ชุดวิทยากรกระบวนการเข้าไปทำประชาคม เสริมความเข้มแข็งแก่แกนนำชุมชน สร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ให้ลุกขึ้นมาร่วมแก้ปัญหายาเสพติด ในหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเองอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง

๔.๒.๓.๔ จัดตั้งหรือเสริมความเข้มแข็งแก่องค์กรชุมชนและกลไกการเฝ้าระวังในระดับ หมู่บ้าน/ชุมชน ไม่ให้ปัญหากลับมาเกิดขึ้นอีก

๔.๒.๓.๕ ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนา ต่อยอดแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีอาชีพ มี รายได้และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนได้อย่างปกติสุข

๔.๒.๔ สำหรับพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เน้นการแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งสนับสนุนการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง และใช้กลไกบริหารจัดการให้สอดคล้องกับโครงสร้างใหม่ที่จะจัดให้มีขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีมาตรการสำคัญ ดังนี้

๔.๒.๔.๑ จัดและเสริมกำลังปฏิบัติการชุมชน ทั้งพลเรือน ตำรวจ ทหาร ประชาสังคม ผู้นำศาสนา เข้าดำเนินการในหมู่บ้าน/ชุมชนเป้าหมาย เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดของยาเสพติด และปัญหาที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ของหมู่บ้าน/ชุมชน

๔.๒.๔.๒ ดำเนินการตามยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นกลยุทธในการแก้ไขปัญหายาเสพติดและปัญหาที่เกี่ยวข้องอื่น เพื่อดึงมวลชนให้เข้าใจฝ่ายรัฐมากขึ้น

๔.๒.๔.๓ ใช้หลักการสมานฉันท์ แนวทางสันติ และการให้อภัยทางสังคม ดำเนินการต่อผู้เสพ/ผู้หลงผิดที่มีพฤติการณ์ร้ายย้อยให้เลิกพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

๔.๒.๔.๔ ใช้มาตรการบังคับใช้กฎหมายต่อกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดที่ยังมีพฤติการณ์ค้า

๔.๒.๔.๕ ใช้มาตรการป้องกัน บำบัดรักษา ช่วยเหลือ พัฒนาอาชีพ ให้สอดคล้องกับหลักการทางศาสนาในพื้นที่

๔.๒.๕ พื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน ที่ยังปรากฏปัญหา ประมาณ ๓,๑๒๒ หมู่บ้าน/ชุมชน ให้ดำเนินการแก้ไข โดยใช้มาตรการ/แนวทางของกลุ่มพื้นที่จังหวัดที่มีปัญหาการแพร่ระบาดตามความเหมาะสม

๔.๒.๖ มาตรการการดำเนินงานในพื้นที่อำเภอเมืองและอำเภอสำคัญ กลุ่มเยาวชนเป็นเป้าหมายสำคัญที่จะเร่งรัดและดำเนินการในปฏิบัติการรวมพลังไทย ขจัดภัยยาเสพติด เทิดไท้องค์ราชัน โดยกำหนดให้ทุกจังหวัดจัดทำประกาศเป็นนโยบายและจัดทำโครงการจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการภายใต้แนวคิด “ชุมชนน่าอยู่ ชีวิตสดใส เยาวชนปลอดภัย” ในพื้นที่อำเภอเมืองทุกจังหวัด อำเภอสำคัญ และทุกเขตในกรุงเทพมหานคร และมีมาตรการสำคัญ ดังนี้

๔.๒.๖.๑ สร้างกลไกรับผิดชอบดำเนินการจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการในจังหวัด เพื่อให้การขับเคลื่อนงานจัดระเบียบสังคมในทุกจังหวัดเป็นแนวทางเดียวกัน และรองรับการดำเนินงานที่ต้องครอบคลุมงานหลายด้าน โดยให้มีการปฏิบัติการแบบภาคีร่วม ซึ่งประกอบด้วย ตำรวจ ครู/อาจารย์ ฝ่ายปกครอง สาธารณสุข พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด วัฒนธรรมจังหวัด อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และประชาสัมพันธ์จังหวัด เป็นต้น

๔.๒.๖.๒ สืบหาข้อมูลเพื่อการป้องกันกลุ่มเสี่ยงและจัดระเบียบสังคมในจังหวัด จัดทำเป็นฐานข้อมูลของจังหวัด และหน่วยที่เกี่ยวข้อง และนำข้อมูลที่รวบรวมได้ เป็นฐานในการแก้ไขปัญหายาของแต่ละจังหวัด โดยข้อมูลที่สำคัญ ประกอบด้วย ข้อมูลบุคคลที่เกี่ยวกับเยาวชนกลุ่มเสี่ยง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่เสี่ยงหรือพื้นที่ปัจจัยลบ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ทางบก

๔.๒.๖.๓ จัดทำแผนรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความตระหนักและการสร้างความมีส่วนร่วมของสังคม ปลุกกระแสความคิด ให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม โดยประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโทรทัศน์ วิทยุ วิทยุชุมชน แผ่นพับ โปสเตอร์ ให้เป็นกระแสที่ทุกคนเห็นพ้องต่อการจัดระเบียบ เพื่อป้องกันเยาวชนไม่ให้เข้าไปมั่วสุม